Plaatselijke aanduiding monument

Broerstraat 44-46, 48-50

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

3330

Redengevende omschrijving van het monument

INLEIDING

Na de vaststelling van het wederopbouwplan voor Nijmegen in 1950, begon de herbouw van de binnenstad in 1955 in het commerciële hart uit het plan: de winkelloop Broerstraat - Burchtstraat en Plein 1944. Veel bedrijven keerden terug op dezelfde plaats als voor de oorlog. Enkele percelen werden samengevoegd. In het wederopbouwplan is het vooroorlogse, licht gebogen tracé van de Broerstraat aangehouden. De straat is iets verbreed. De voorgevels samen vormen de buitenzijden van gesloten bouwblokken met daarachter gelegen expeditiehoven: een ruimtelijke oplossing om het winkelpubliek ruim baan te geven aan de voorkant en de bevoorrading te regelen aan de achterkant. W.J.Gerretsen, de supervisor, hanteerde per straat eenheid in schaal. Ook pakte hij de panden pandsgewijs aan. De panden variëren daardoor in vorm, kleur en materiaal. En in het straatbeeld ligt de nadruk op de ritmiek en continuïteit van de gevelwand. De architectuur is daaraan dienstbaar. Door de pandsgewijze aanpak sluit de wederopbouwarchitectuur aan op de vooroorlogse bebouwing. In de jaren vijftig ontwikkelde zich een mengvorm van traditionalistische en modernistische architectuur. Van de woonwinkels en warenhuizen zijn de meeste oorspronkelijke puien verdwenen door de dynamiek in de detailhandel.

TYPERING VAN HET MONUMENT

Winkelwoning ontworpen in 1953-1954 door R.G. Rodenburg uit Nijmegen. Onregelmatige (wigvormige) kavel met winkel op de begane grond en daarboven verdeeld over drie verdiepingen vijf bovenwoningen, waarvan een maisonnette woning. Modernistisch gevelopbouw van een regelmatig betonraster waarin ramen en klapdeuren. Het raster wordt onderbroken door een loggia-as. Kenmerkend geperforeerd stalen hekwerk voor de loggia's en de klapdeuren dat verspringt mede als gevolg van de onregelmatige vorm van het kavel en het bouwvolume. In dat bouwvolume werden verschillende plattegronden en woningtypen gepast. Het betonraster wordt omlijst door een strook natuursteenbekleding. Aan beide zijden van de dakrand een trapeziumvorm en een hijsbalk. De kleurstelling van borstweringen en hekwerk is in de loop der tijd gewijzigd, onder andere bruin en nu groen en geel.

WAARDERING

Broerstraat 46-50 maakt stedenbouwkundig onderdeel uit van het wederopbouwplan van de Nijmeegse binnenstad en is hier een expressie van. Stedenbouwkundige waarde door de contrasterende gevelopbouw en -compositie met de buurpanden. Tevens door de breedte van de gevel die daardoor een stevig gebaar maakt op een plek waar de Broerstraat wat breder is. De pui is in de loop der tijd gewijzigd, waardoor de huidige pui niet waardevol is.

Vervolgvel
1

Er is sprake van ontwerpkwaliteit van de gevels vanwege het krachtige element van een gevelraster waarbinnen afwisseling door een asymmetrische loggia-as. Verdere verlevendiging door verspringende, sprekend vormgegeven hekjes.
Het beeldbepalende karakter van het pand is onvervangbaar in relatie tot de context van de Nijmeegse binnenstad.

WAARDERING GEBONDEN KUNST
Sgraffito, 'Vrouwen en dieren', van W.J. Maris (1900 - 1996) uit 1955, in Düsseldorf opgeleide beeldhouwer, tekenaar en wandschilder met lokale bekendheid. Op beide zijmuren van de drie loggia's. Op de donkere achtergrond met speelse witte lijnen getekende vogels en een hert. Op zichzelf een niet veel voorkomende techniek en daardoor zeldzaamheidswaarde. De speelse lijnen sluiten goed aan op de architectuur die het vrije en willekeurige ook in zich heeft door de verspringingen en het luchtige hekwerk. De kleuren van de sgrafitto, wit op een donkere achtergrond, sluiten goed aan op die van de architectuur.

Bronnen:
Atlas van de wederopbouw, Nederland 1940-1965. Ontwerpen aan land en stad, A. Blom (red), nai 010 uitgevers, 2013
Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 1: inventarisatie, 2003
Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 2: waardering en beleid, 2005
Gebouwendossier Regionaal Archief Nijmegen
Leon van Meijel, De weelde van de soberheid, Nijmegen, 2004

[einde omschrijving]

Kadastrale tenaamstelling	gegevens december 2021
Kadastrale aanduiding	
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	8088, 8087

foto's op vervolgblad

Vervolgvel
2

Monumentenregister Nijmegen

Broerstraat 44-50, ID-code 3330

2022-02-08

0 5 10m

Schaal 1:350

Nijmegen